

2. PISNI IZPIT IZ NUMERIČNIH METOD 2

Finančna matematika

1. julij 2010

Vpisna številka:

Ime in priimek:

1. Dan je Schurov razcep matrike $A = QRQ^T$:

$$Q = \frac{1}{2} \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & -1 & -1 & 1 \\ 1 & 1 & -1 & -1 \\ 1 & -1 & 1 & -1 \end{pmatrix}, \quad R = \begin{pmatrix} 20 & 4 & 8 & 4 \\ 0 & -4 & 0 & 4 \\ 0 & 0 & 12 & 16 \\ 0 & 0 & 0 & 4 \end{pmatrix}.$$

Iz Schurove forme izračunajte lastna vektorja, ki pripadata največji in najmanjši lastni vrednosti. Kam konvergira potenčna metoda?

2. Dana je funkcija $f(x) = e^{-2x}$.

(a) Preko deljenih diferenc poiščite interpolacijski polinom, za katerega velja

$$p(0) = f(0), \quad p'(0) = f'(0), \quad p''(0) = f''(0), \quad p(1) = f(1).$$

Izračunajte vrednost polinoma v $x = \frac{1}{2}$.

(b) Čim bolj natančno ocenite napako $\max_{x \in [0,1]} |f(x) - p(x)|$.

3. Določite neznane koeficiente α_0 , α_1 in α_2 v integracijskem pravilu

$$\int_{x_0}^{x_3} f(x) dx = \alpha_0 f(x_0) + \alpha_1 f(x_1) + \alpha_2 f(x_2) + R(f),$$

kjer so x_i ekvidistantne točke, tako da bo red pravila čim višji. Določite tudi napako $R(f)$ za dovolj gladko funkcijo f .

4. Z Runge-Kutta metodo

$$\begin{aligned} k_1 &= hf(x_n, y_n) \\ k_2 &= hf\left(x_n + \frac{1}{2}h, y_n + \frac{1}{2}k_1\right) \\ k_3 &= hf\left(x_n + \frac{1}{2}h, y_n + \frac{1}{2}k_2\right) \\ k_4 &= hf(x_n + h, y_n + k_3) \\ y_{n+1} &= y_n + \frac{1}{6}(k_1 + 2k_2 + 2k_3 + k_4) \end{aligned}$$

numerično rešujemo diferencialno enačbo $y' = \lambda y$, $y(0) = y_0$. Zapišite splošno formulo za y_n (izrazite y_n z y_0 , h in n). Kateri neenačbi mora zadoščati korak h , da bo pri $\lambda = -2$ numerična rešitev y_n konvergirala proti pravi rešitvi, ko gre $x \rightarrow \infty$. Utemeljite!

Veliko uspeha pri reševanju!